

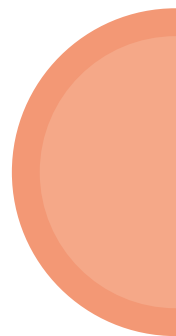
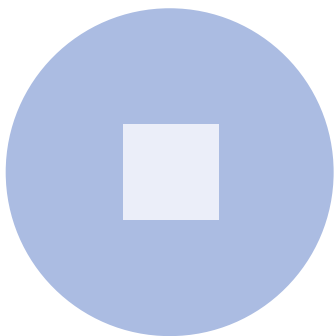
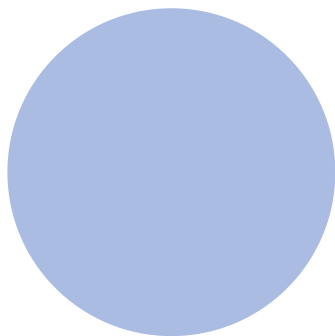
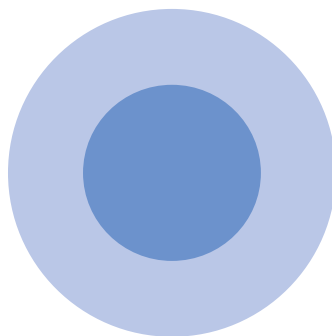
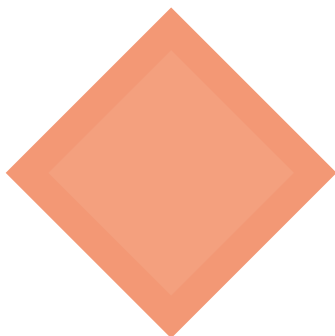
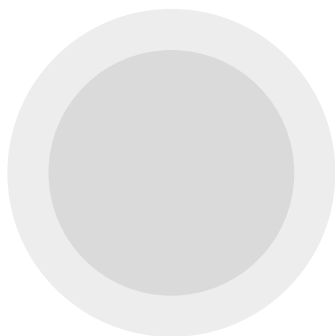
POLSKA I POLACY

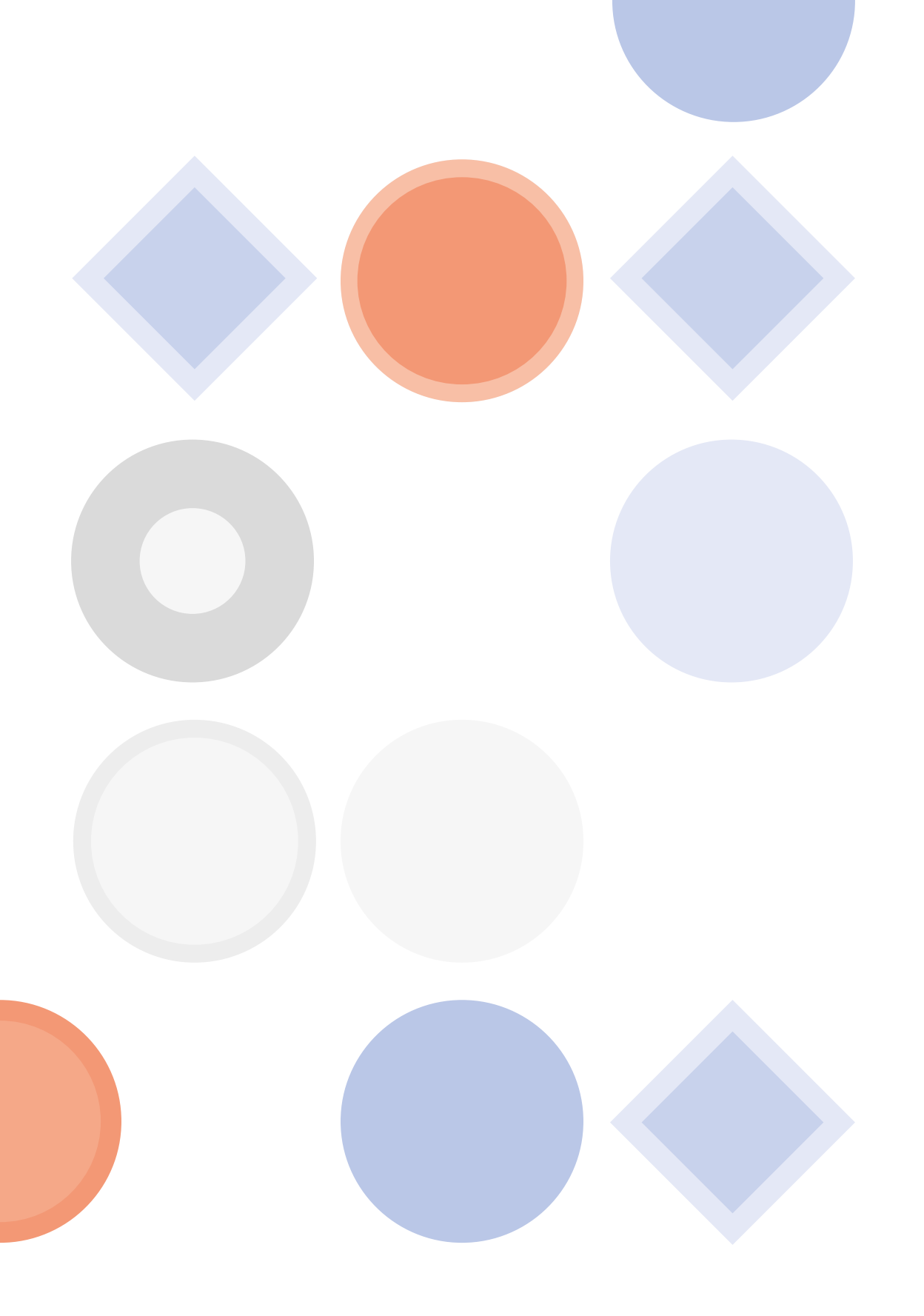

Warszawa 2023

Raport Centrum Mieroszewskiego
z badań opinii publicznej na Ukrainie

OCZAMI UKRAIŃCÓW 2023

POLSKA I POLACY OCZAMI UKRAIŃCÓW 2023

Raport Centrum Mieroszewskiego
z badań opinii publicznej na Ukrainie

Warszawa 2023
Centrum Mieroszewskiego

Sondaż

InfoSapiens

Analizy i raport

Inna Wołosewycz

Mychajło Stolnikowicz

Wstęp

Łukasz Adamski

Copyright by

Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego

Projekt graficzny i skład

dobosz.studio

ISBN

978-66883-55-0

Wydawca

Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego

ul. Jasna 14/16A, 00-041 Warszawa

tel. + 48 22 295 00 30

e-mail: kontakt@mieroszewski.pl

www.mieroszewski.pl

Spis treści

1. Wstęp	6
2. Informacje o badaniu	8
3. Związki z Polską	9
4. Stosunek do Polski i Polaków	13
5. Stosunek do niektórych aspektów relacji polsko-ukraińskich	22

1. Wstęp

Oddawany w Państwa ręce raport z wynikami sondażu ukraińskiej opinii publicznej na temat stosunku do Polski i Polaków, zrealizowanego między 9 a 15 października 2023 r., to efekt już trzeciego badania, które przeprowadziła ukraińska pracownia badań społecznych Info Sapiens na zlecenie Centrum Mieroszewskiego.

Część pytań, na które odpowiadali ukraińscy respondenci, znalazła się już we wspólnym sondażu zrealizowanym w sierpniu 2022 r. Zadaliśmy je raz jeszcze, rozumiejąc, że nastroje opinii publicznej bywają zmienne, szczególnie w warunkach wojny, gdy Ukraina ogromnym wysiłkiem całego narodu i za cenę/kosztami dziesiątków tysięcy poległych żołnierzy broni swojej niezależności od Federacji Rosyjskiej. Do tego mieliśmy też świadomość, iż w odróżnieniu od 2022 r., który był okresem ogromnej, emocjonalnie nacechowanej polonofilii ukraińskiego społeczeństwa, w 2023 r. coraz widoczniejsze stawały się – prócz solidarności i pomocy ofierze agresji – także mniejsze czy większe nieporozumienia między Polską a Ukrainą. Ich apogeum stał się głośny „spór o zboże” między oboma państwami, czyli zablokowanie przez Polskę możliwości sprzedaży wybranych ukraińskich produktów rolnych na rynku polskim. Wszystko to skłaniało do powtórzenia części badania z 2022 r., zarazem doprecyzowania zadanych wówczas pytań i dodania nowych, odzwierciedlających kontekst jesieni 2023 r.

Zachęcając Państwa do wnikliwej lektury opracowania przygotowanego przez ukraińskich partnerów z Info Sapiens wraz z ich komentarzami, pragniemy podzielić się również własnymi wnioskami z analizy szczegółowych wyników sondażu. Wyciągnęliśmy je niezależnie od pracy ukraińskich socjologów na podstawie szczegółowych danych, dostarczonych przez Info Sapiens. W części potwierdzają one całkowicie opinie ukraińskich badaczy, w części zaś je uzupełniają o nowe informacje lub konkluzje.

Z pewnością można stwierdzić, że społeczeństwo ukraińskie wciąż darzy Polskę i Polaków dużą sympatią. 67% Ukraińców stwierdziło, że ma dobrą opinię o Polakach, w tym 19% – bardzo dobrą (w 2022 r. odpowiednia liczba sięgała 83%), złą zaś – 1,5%. Przy tym 39% Ukraińców deklaruje, że ich opinia o Polakach zmieniła się na lepsze po wybuchu wojny, natomiast 3% – że na gorsze. Największa sympatia do Polaków panuje na zachodzie kraju (73%), północy (72%) i w Kijowie (71%), a najmniejsza na wschodzie, gdzie pozytywnie o Polakach mówi 50% respondentów, a neutralnie – 45%.

Widać jednak także, że poziom pozytywnych emocji w odniesieniu do Polski i Polaków zmniejszył się w porównaniu z analogicznym badaniem z 2022 r., a zwiększył

odsetek tych, którzy widzą w Polsce – bardziej neutralnie – po prostu dobrego sąsiada, oraz że zauważalna grupa Ukraińców dostrzega problemy w relacjach polsko-ukraińskich. Dla przykładu terminy emocjonalne na określenie Polaków jak: bracia i siostry (13% wskazań) oraz przyjaciele (35%) były rzadziej wybierane przez respondentów niż w 2022 r. (wtedy było to odpowiednio 33% i 49%), natomiast na terminy: sojusznicy i sąsiedzi wskazało 39% i 55% (w 2022 r. – 52% i 54%), przy czym respondenci mieli do dyspozycji więcej niż jedną opcję. Największy odsetek wskazań na określenia zabarwione emocjonalnie zanotowano na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie (55%) oraz na wschodzie kraju (50%) wobec 42% w Galicji i 41% na Ukrainie Południowej.

Skąd ten spadek? W części można to wyjaśnić procesem postępującej adaptacji psychologicznej ukraińskiego społeczeństwa do wojny, a co za tym idzie spadku emocji – także tych pozytywnych – które były tak widoczne w roku ubiegłym. Jednak przypuszczalnie na wyniki wpłynęła także sprawa konfliktu zbożowego, która – postawmy hipotezę – intensywnie komentowana w mediach, zapewne unaoczniała części Ukraińców istnienie wielu problemów w relacjach z Polską. Niemniej nie wpłynęła ona znacząco na pozytywne postrzeganie Polski i Polaków, dlatego że ukraińska opinia publiczna – jak dowodzi sondaż – nie przypisuje winy jednostronnie Polsce, a większość Ukraińców o tym problemie w ogóle nie słyszała. Zwróćmy uwagę, że jedynie 22% Ukraińców zadeklarowało, iż dostrzega jakieś istotne kwestie sporne w relacjach z Polską. Spośród tej grupy ponad połowa wskazała spontanicznie na konflikt zbożowy (54%), jedna szósta – na problemy związane z Rzezią Wołyńską, a 5% (1% ogółu respondentów) – na kwestie terytorialne. Gdy pytanie o problem zboża zostało wprost zadane przez ankierów, to 28% Ukraińców odpowiedziało, że słyszało dużo o tej sprawie, 56% – że coś kojarzy, a 16% – że nic nie słyszało.

Przy czym zwraca uwagę, że o ile niechęć do Polaków na Ukrainie utrzymuje się poniżej progu błędów statystycznego, to 11% Ukraińców uważa, iż Polska traktuje niektóre ziemie ukraińskie jako swoje (w Galicji było to 12%, na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie – 5%, a w innych regionach – 13%). Trudno przesądzić, czy jest to skutek petryfikowanej przez podręczniki szkolne wizji historii przedstawiają-

cej Polskę jako „historycznego zaborcę” czy też pośredni wpływ rosyjskiej propagandy, czy może też efekt kontaktu z tymi Polakami, którzy lubują się w podkreślanu, także w rozmowach z Ukraińcami, polskiej przeszłości Lwowa czy innych regionów Ukrainy.

Urealnienie, czy też – nazwijmy to – deidealizacja, stosunku do Polski i Polaków wpłynęło też na oczekiwania Ukraińców co do przyszłego charakteru stosunków polsko-ukraińskich. W 2023 r. 45% mieszkańców Ukrainy widziało przyszłe relacje obu państw jako konfederację lub trwały sojusz (dla porównania: w 2022 r. – 58%), natomiast 51% chciałoby po prostu dobrego sąsiedztwa (w 2022 r. – 40%). Jest to jednak bez wątpienia wciąż bardzo duży odsetek. Przy tym 86% Ukraińców uważa, iż Polska nadal będzie popierać Ukrainę w staraniach o integrację z UE (z tego 39% – że bezwarunkowo, a 47% – że raczej), natomiast 7% – że nie będzie lub raczej nie będzie. Najwięcej sceptyków (10%) jest na wschodzie kraju. Jednocześnie 91% Ukraińców uważa, iż Polska będzie nadal popierać Ukrainę w walce z rosyjskim agresorem (z tego 57% – że bezwarunkowo, a 34% – że raczej), natomiast 5% – że nie będzie lub raczej nie będzie. Nieco większy odsetek sceptyków jest na wschodzie i południu (odpowiednio 8 i 7%).

Tak wysoki poziom wiary w Polskę i w stałość jej polityki zagranicznej może Polakom pochlebiać, ale i kryje niebezpieczeństwo emocjonalnego rozczarowania, w razie gdyby ewolucja sytuacji wewnątrzpolitycznej w Polsce negatywnie wpłynęła na gotowość elit politycznych do forsowania rozszerzenia UE i NATO.

Wreszcie należy zwrócić uwagę, że w porównaniu do badania z 2022 r. wzrósł odsetek Ukraińców (18%) rozumiejących, iż za mordy na Polakach z lat 1943–1945 odpowiada UPA, a największą znajomość prawdy o sprawach Rzezi Wołyńskiej odnotowujemy wśród młodzieży (25%). Zdajemy sobie sprawę, że jest to wynik dalece odbiegający od polskich oczekiwań, ale mimo to może być zwiastunem pozytywnej tendencji. Obecnie w każdym razie – jak pokazuje nasze badanie – utrzymuje się dość wysoki poziom niewiedzy o mordach z okresu 1943–1945.

Jedynie 21% Ukraińców stwierdziło, że o Rzezi Wołyńskiej słyszało dużo, podczas gdy 51% – że coś kojarzy, ale nie ma pewności. Spośród odpowiedzi udzielanych w różnych regionach wyróżnia się głos Kijowian – 37% mieszkańców stolicy odpowiedziało, że o Rzezi słyszało dużo (dla porównania: na Ukrainie Zachodniej – 19%).

Warto zauważyć, że 71% Ukraińców opowiada się za udzieleniem zgody na ekshumację ofiar Rzezi Wołyńskiej. Przy czym 30% jest za zgodą bezwarunkową, a pozostali chcieliby, aby najpierw polskie władze przywróciły pierwotny kształt, zniszczonej w 2015 r. przez wandalów, tablicy na grobie zabitych w walkach z NKWD członków UPA na górze Monasterz. Chodzi o umieszczenie tam spisu pochowanych osób i odtworzenie napisu „zginęli za wolną Ukrainę”. W wymiarze regionalnym najwięcej takich odpowiedzi padło w Kijowie i na Ukrainie Centralnej – jest to odpowiednio 25% i 20%, dla porównania na zachodzie kraju – 12%. Z kolei za utrzymaniem przez Ukrainę zakazu ekshumacji jest 7% mieszkańców Galicji, 12% – Wołynia, Podola i Kijowszczyzny i 15% – pozostałych regionów. Wyniki te można wykorzystać jako argument w negocjacjach z władzami Ukrainy w sprawie udzielenia generalnej zgody na prowadzenie przez polskie instytucje prac poszukiwawczo-ekshumacyjnych na obszarze Ukrainy oraz na urządzenie cmentarzy ofiar Rzezi Wołyńskiej.

Poza poziomem deklarowanej sympatii do Polaków do optymizmu może na pewno skłaniać stosunkowo częsta znajomość języka polskiego na Ukrainie. 11% Ukraińców twierdzi, że jest w stanie się porozumieć po polsku w prostych sprawach, a 2,5% deklaruje znajomość biegłą. (Dla Galicji odpowiednie liczby wynoszą 24% i 7%). Łącznie więc 13,5% Ukraińców (31% w Galicji) jest w stanie w jakimś stopniu porozumiewać się po polsku. Jest to kapitał, który można i warto wykorzystać w interesie zarówno państwa polskiego, jak i przyjaznych, dobrosąsiedzkich relacji między Polską a Ukrainą.

dr Łukasz Adamski

zastępca dyrektora Centrum Mieroszewskiego

2. Informacje o badaniu

Metodologia

WIELKOŚĆ PRÓBY

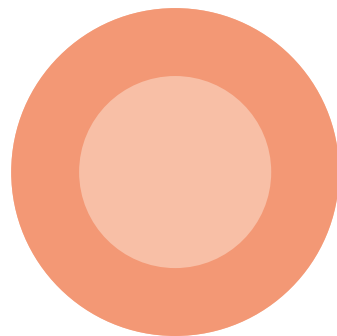
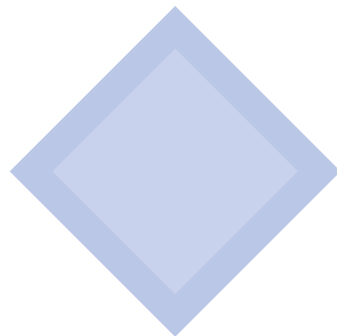
1001

WYWIADÓW

- **Respondenci:**
dorośli Ukraińcy (powyżej 18 lat).
- **Metoda przeprowadzenia sondażu:**
wywiady telefoniczne z połączeniami na numery telefonów komórkowych, wspomagane komputerowo (CATI).
- **Pomiar realizowany był w dniach:**
9–15 października 2023 r.
- **Geografia:**
Ukraina (sondaż nie był prowadzony w Autonomicznej Republice Krymu, Sewastopolu, a także na innych terytoriach Ukrainy czasowo okupowanych przez Rosję, gdzie ukraińscy operatorzy nie świadczą usług telefonii komórkowej. Ponadto w badaniu nie uwzględniono Ukraińców, którzy wyjechali za granicę). Na potrzeby danego badania wyodrębniliśmy regiony, które mają historyczne związki z Polską. Są to Galicja i Prawobrzeżna Ukraina (bez Galicji, Zakarpacia i Bukowiny).
- **Informacja dodatkowa:**
Na części wykresów dane nie sumują się do 100%. Sytuacja taka występuje w pytaniach wieloodpowiedziowych. W przypadku pytań z możliwą jedną odpowiedzią minimalne odchylenia od 100% wiążą się z zaokrągleniami procentowania.

Związki z Polską

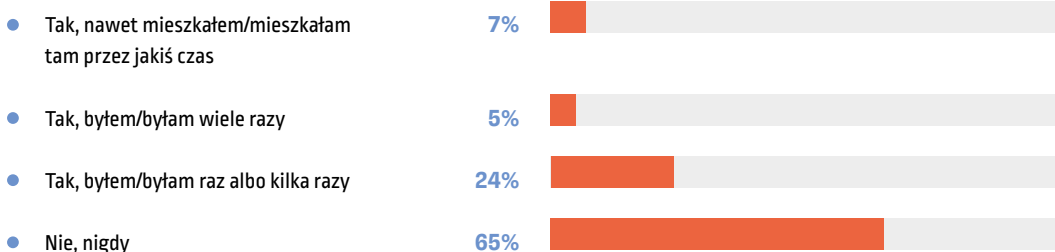
Ukraiń i Polskę łączy więź kulturowe.

Ukraińcy często jeżdżą do Polski. **29%** respondentów wskazało, że odwiedziło Polskę przynajmniej raz w życiu, a kolejne **7%** nawet mieszkało tam przez jakiś czas. Wśród

mieszkańców Galicji prawie połowa respondentów (**47%**) odwiedziła Polskę, a kolejne **11%** mieszkało w tym kraju przez jakiś czas. Wśród Ukraińców, którzy byli w Polsce, co piąty (**21%**) odwiedził ten kraj w ciągu ostatniego roku. Kolejne **44%** wybrało się do Polski w ciągu ostatnich 5 lat.

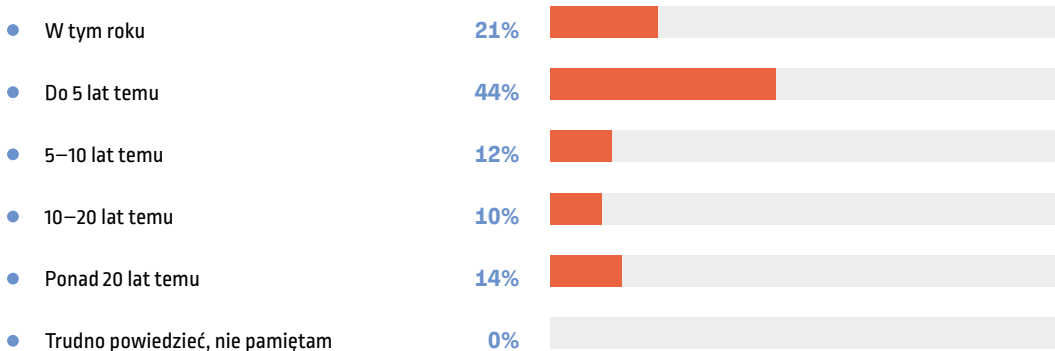
↓ PYTANIE:

Czy był Pan/była Pani w Polsce?

↓ PYTANIE:

Kiedy był Pan/była Pani ostatni raz w Polsce?

25% Ukraińców ma krewnych lub samemu odwiedziło Polskę po 24 lutego. Jednocześnie, w porównaniu z poprzednim rokiem, wzrósł udział osób, które odwiedziły Polskę osobiście (**3%** w 2022 r. i **7%** w 2023 r.), podczas gdy udział osób, które tylko mają krewnych podróżujących do Polski zmniejszył się (**23%** w 2022 r. i **17%** w 2023 r.).

Jednocześnie odsetek respondentów, którzy nie podróżowali do Polski po rozpoczęciu pełnowymiarowej inwazji i nie mają takich krewnych, pozostał na tym samym poziomie co w ubiegłym roku (**73%** i **75%** odpowiednio w 2022 i 2023 r.).

↓ PYTANIE:

Czy są w Pana/Pani rodzinie osoby, które wyjechały do Polski po 24 lutego 2022 roku?

17%

Nie wyjechałem/wyjechałam, ale wyjechali inni krewni

75%

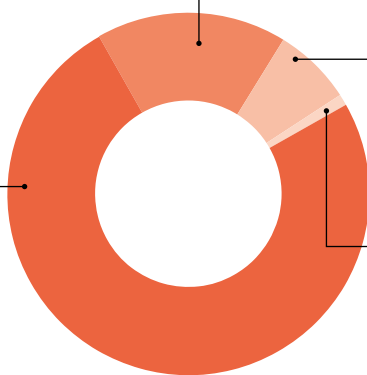
Nie, nikt z rodziny nie wyjechał

7%

Tak, ja sam wyjechałem/ sama wyjechałam

1%

Trudno powiedzieć, nie pamiętam

53% Ukraińców w pewnym stopniu zna lub przynajmniej rozumie język polski. Kolejne 2% twierdzi, że posługuje się nim biegle.

↓ PYTANIE:

Czy zna Pan/Pani język polski?

45%

W ogóle nie znam

42%

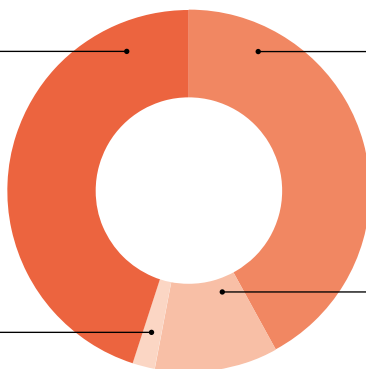
Nie znam, ale trochę rozumiem, bo to język słowiański

2%

Znam. Potrafię płynnie czytać i rozmawiać z Polakami

11%

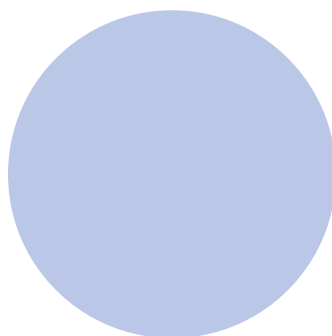
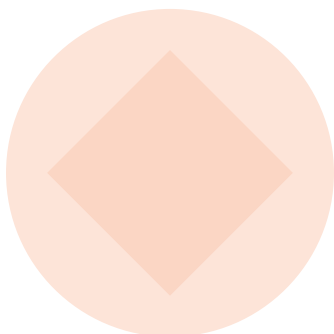
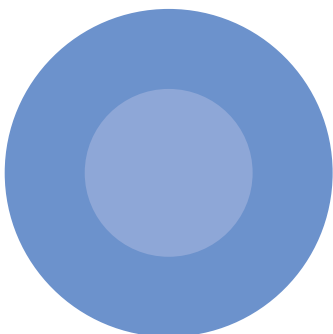
Znam trochę. Potrafię czytać proste teksty i porozumiewać się z Polakami na proste tematy

A decorative graphic consisting of two concentric circles. The inner circle is a solid light orange color, and the outer circle is a darker orange color with a dotted border.

4

Stosunek do Polski i Polaków

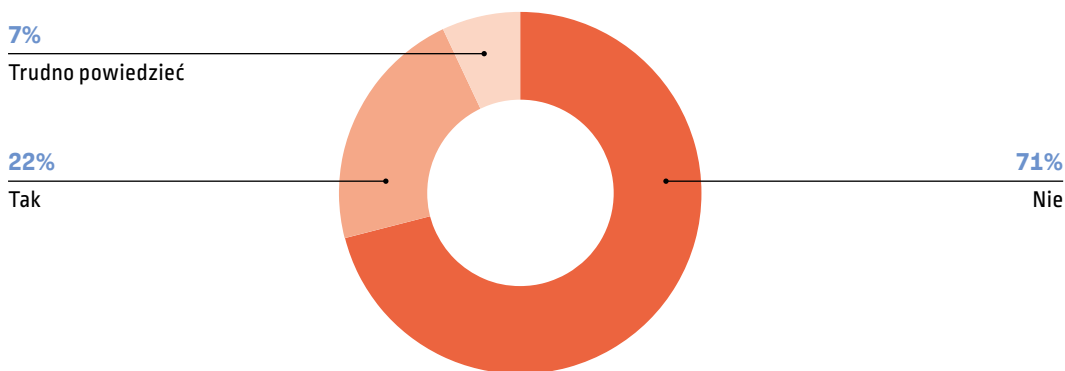

Wyniki badania wskazują na zauważalną pragmatyzację nastawienia Ukraińców do Polaków, a jednym z czynników, które miały na to wpływ, może być tzw. kryzys zbożowy, szeroko dyskutowany w mediach i społeczeństwie od pierwszej połowy 2023 r. do chwili obecnej.

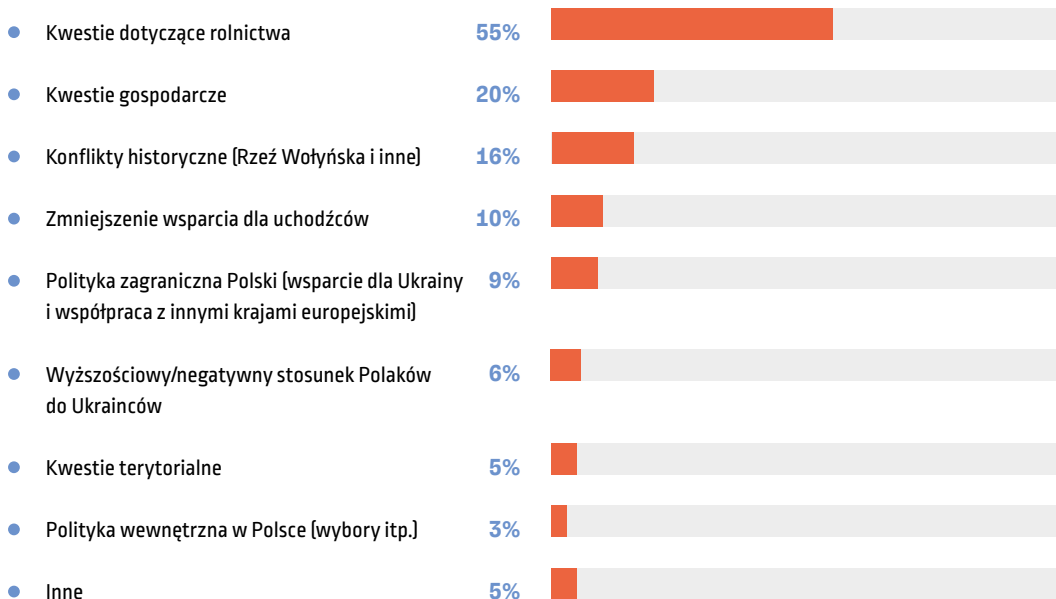
22% Ukraińców wskazało, że dostrzega istotne spory w obecnych relacjach polsko-ukraińskich. Wśród nich ponad połowa (55%) wymieniła konflikty w sektorze rolnym, w szczególności kwestię eksportu ukraińskiego zboża. Respondenci wymieniali również spory związane z wpływem wojny na Ukrainie na gospodarkę Polski (20%), konflikty historyczne, takie jak stosunek do OUN i UPA oraz Rzezi Wołyńskiej (16%), a także zmniejszenie wsparcia dla ukraińskich uchodźców w Polsce (10%).

↓ PYTANIE:

Czy dostrzega Pan/Pani jakieś istotne spory w relacjach polsko-ukraińskich?

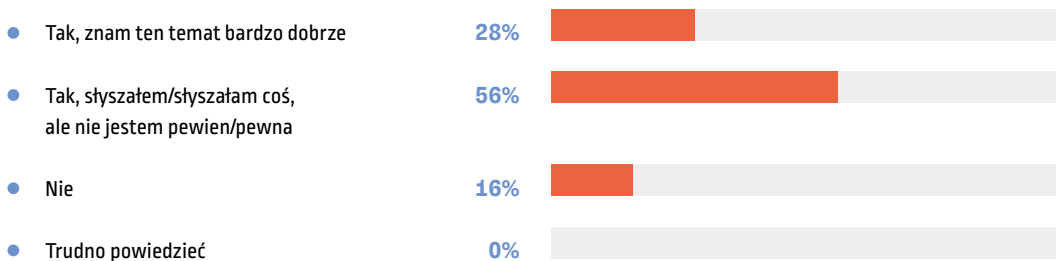
↓ PYTANIE:

Jeśli tak, to jakie problemy?

„Kryzys zbożowy” jest szeroko omawianym tematem wśród Ukraińców – prawie trzy czwarte populacji [72%] wie lub słyszało coś na ten temat. W Galicji do najczęściej wymienianych powodów tego kryzysu należą wybory parlamentarne w Polsce [37%] oraz wpływ osób trzecich zainteresowanych

pogorszeniem relacji polsko-ukraińskich [36%]. Natomiast na Prawobrzeżnej Ukrainie i w pozostałych regionach kraju jako przyczynę najczęściej podaje się obiektywny konflikt interesów gospodarczych obu państw [43% na Prawobrzeżnej Ukrainie i 36% w innych regionach].

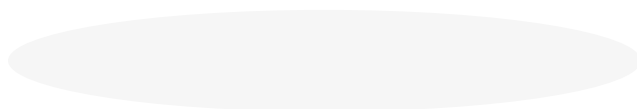
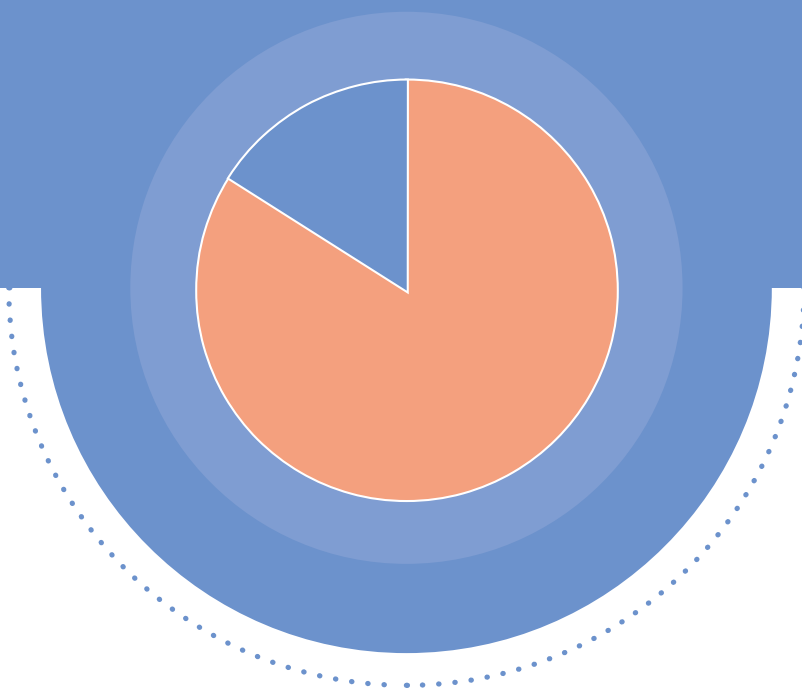
↓ PYTANIE:

Czy słyssał Pan/słyssała Pani o tak zwanym „kryzysie zbożowym” w relacjach z Polską?

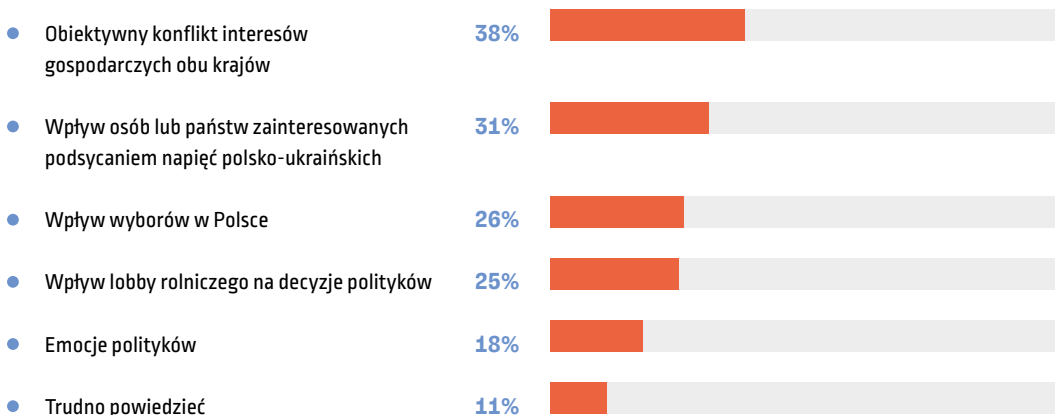
Czy słyisał Pan/słyiszyła Pani o tak zwanym „kryzysie zbożowym” w relacjach z Polską?

Tak, znam ten temat lub słyiszałem/słyiszałam coś o nim

84%

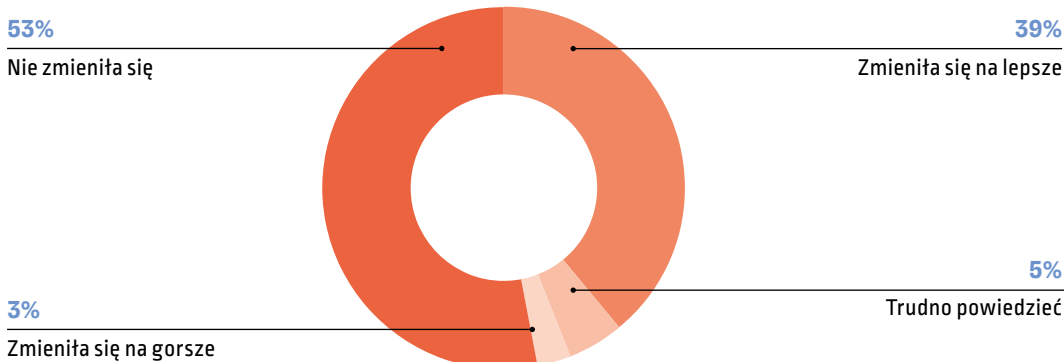
↓ PYTANIE:

Co według Pana/Pani jest główną przyczyną „kryzysu zbożowego”?

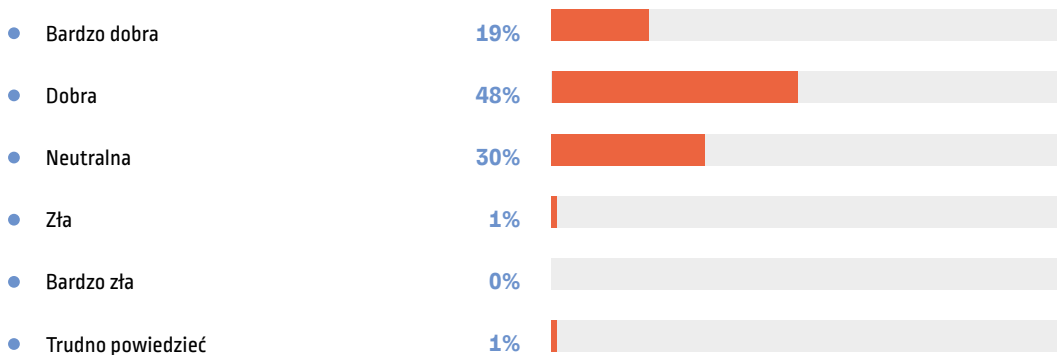
Odsetek Ukraińców, którzy mają dobry lub bardzo dobry stosunek do Polaków, jest niższy niż w 2022 r. [67% w porównaniu do 83% w 2022 r.], jednak opinia ta pozostaje dominująca wśród Ukraińców. Wzrósł również odsetek respondentów, którzy zadeklarowali neutralny stosunek do swoich zachodnich

sąsiadów – z 15% w 2022 r. do 30% w 2023 r. Jednocześnie odsetek Ukraińców, którzy mają negatywny stosunek do Polaków, nie zmienił się i pozostaje znikomy – podobnie jak w 2022 r. tylko około 1% respondentów ma złą lub bardzo złą opinię o Polakach.

↓ PYTANIE:

Czy Pana/Pani opinia o Polakach zmieniła się po 24 lutego 2022 r.?

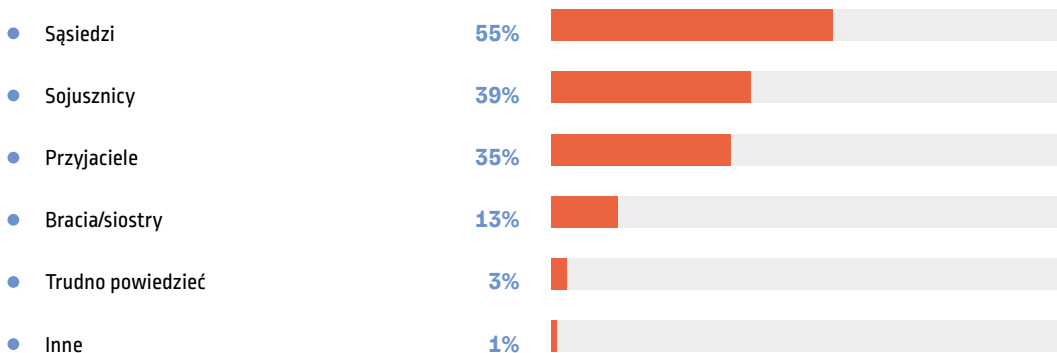
↓ PYTANIE:

Jaka jest teraz Pana/Pani opinia o Polakach?

Ponad jedna trzecia respondentów uważa Polaków za sojuszników (39%) lub przyjaciół (35%) Ukraińców. Jednak ogólnie przeważa postrzeganie Polaków jako sąsiadów – tak odpowiedziało 55% respondentów. Ukraińcy są teraz mniej

skłonni do nazywania Polaków braćmi i siostrami, takie określenia wybrało 13% respondentów w porównaniu do 33% w ubiegłym roku.

↓ PYTANIE:

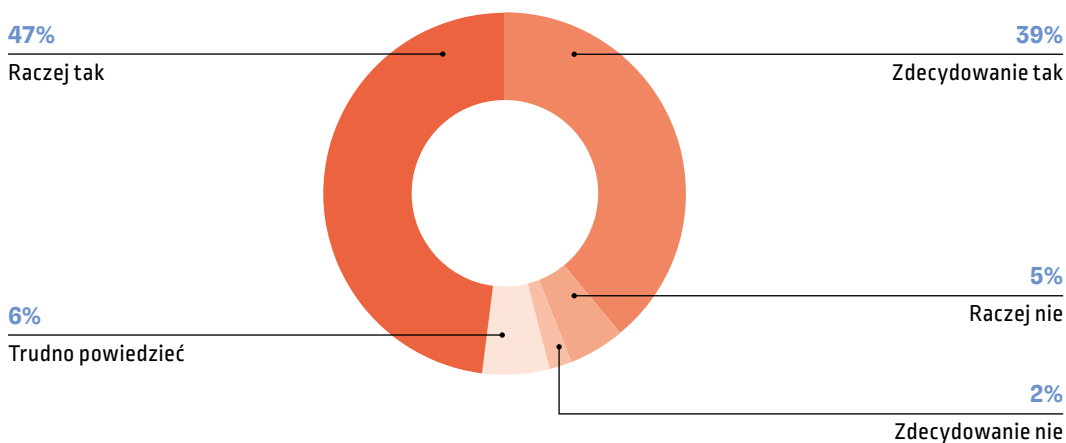
Które z poniższych określeń najlepiej opisuje Pana/Pani stosunek do Polaków?

Pomimo tymczasowego kryzysu w relacjach między dwoma krajami Ukraińcy są przekonani o niezłomności polskiego wsparcia. **86%** respondentów zdecydowanie lub raczej zgadza się, że Polska będzie nadal wspierać Ukrainę na drodze

do integracji z UE, a **91%** jest zdecydowanie lub raczej przekonanych, że Polska będzie nadal wspierać Ukraińców w walce z rosyjską agresją.

↓ PYTANIE:

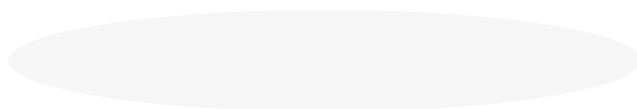
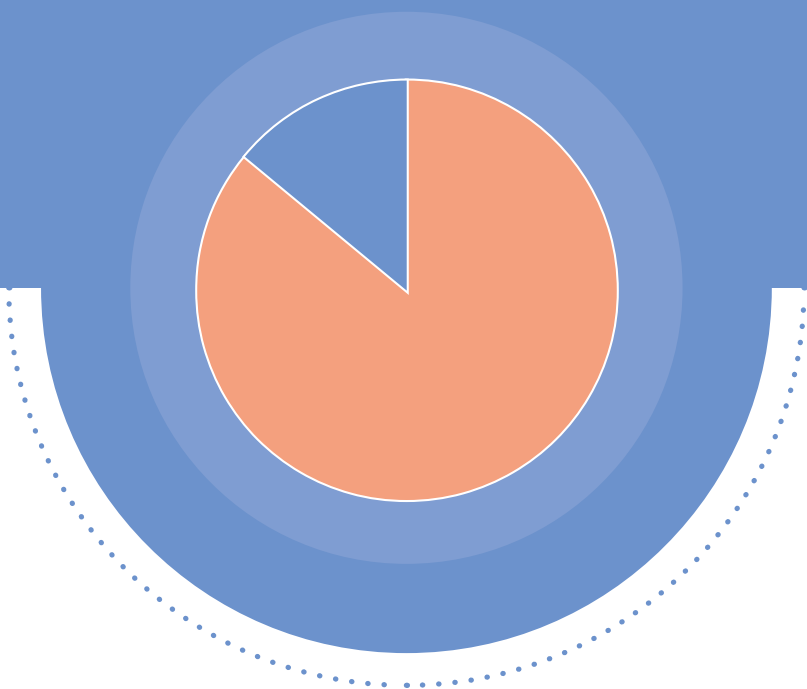
Czy Pana/Pani zdaniem Polska będzie nadal wspierać Ukrainę na jej drodze do integracji z UE?

Czy Pana/Pani zdaniem Polska będzie nadal wspierać Ukrainę na jej drodze do integracji z UE?

Zdecydowanie / raczej tak

86%

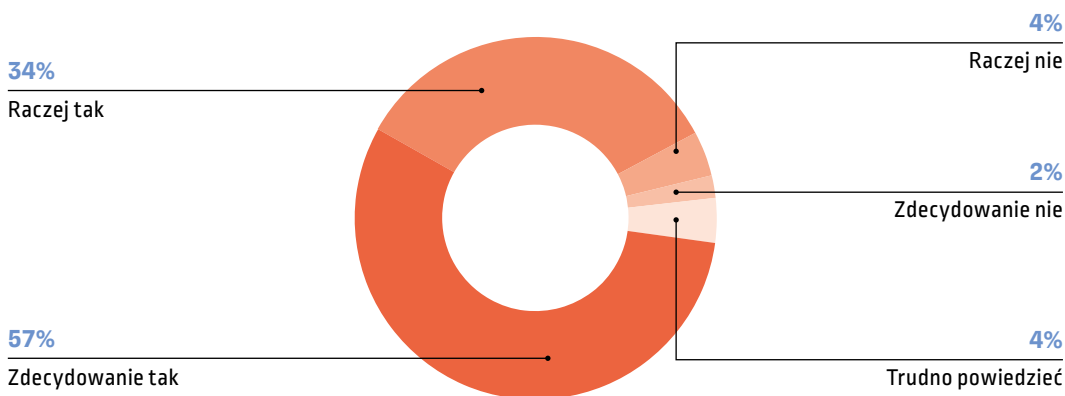

Podobnie jak w poprzednim roku, respondenci uważają, że główną motywacją polskiego poparcia dla Ukrainy jest to, że Polacy postrzegają Rosję jako wroga i czują się przez nią

zagrożeni [63%] oraz że Polacy współczują Ukraińcom i cenią dobrosąsiedzkie stosunki między dwoma krajami [56%].

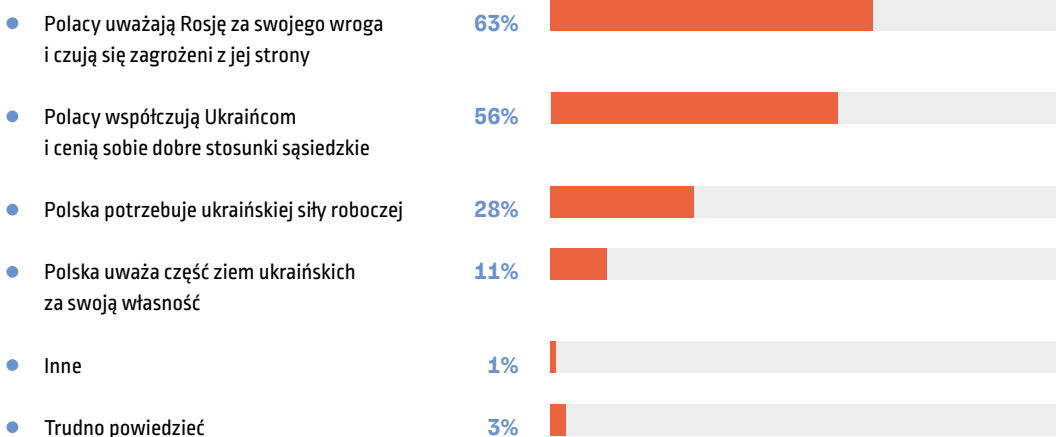
↓ PYTANIE:

Czy Pana/Pani zdaniem Polska będzie nadal wspierać Ukrainę w walce z rosyjskim agresorem?

↓ PYTANIE:

Dlaczego Pana/Pani zdaniem Polacy pomagają Ukrainie?

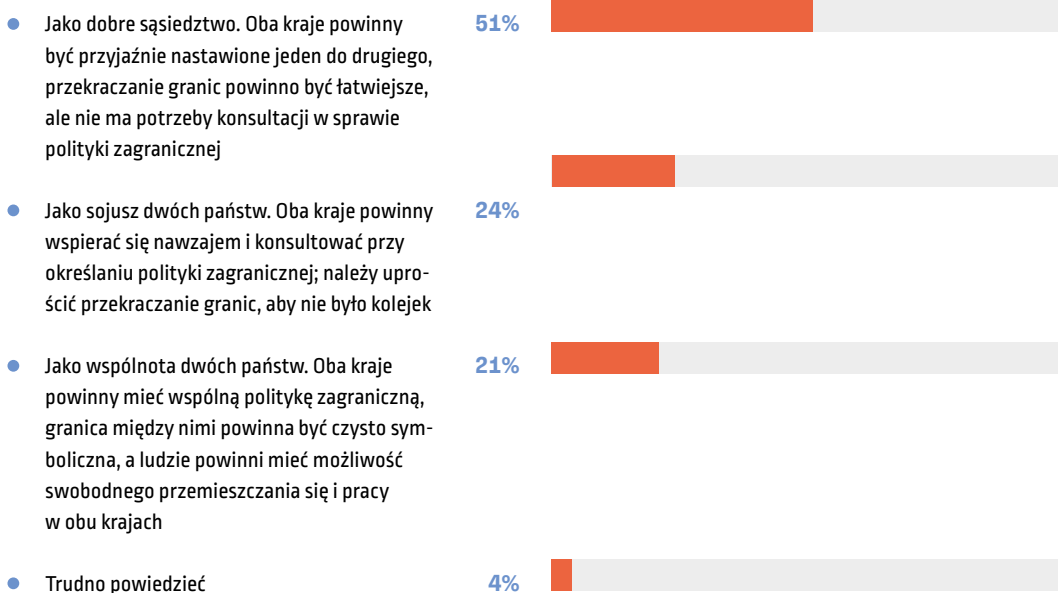

Około połowa Ukraińców uważa, że przyszłe relacje pomiędzy Polską i Ukrainą powinny mieć formułę dobrych stosunków sąsiedzkich (51%, w 2022 r. – 40%). Jednocześnie format stosunków o charakterze wspólnotowym ze wspólną polityką zagraniczną i swobodnym przemieszczaniem się

przez granicę był rzadziej wybierany przez respondentów – 21% w porównaniu do 29% w roku 2022. Zmiana ta jest najbardziej zauważalna na Prawobrzeżnej Ukrainie, gdzie tę opcję wybrało tylko 17% respondentów (w porównaniu do 32% w roku 2022).

↓ PYTANIE:

Jak Pana/Pani zdaniem powinny wyglądać w przyszłości stosunki między Polską a Ukrainą?

5

Stosunek do niektórych aspektów relacji polsko-ukraińskich

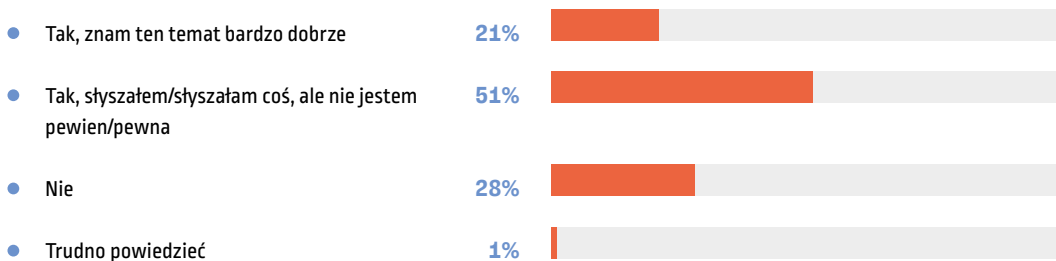
Co piąty Ukrainiec (21%) ma wysoką świadomość istnienia tak tragicznej karty w historii Ukrainy jak Rzeź Wołyńska.

Kolejne 51% coś o niej słyszało. Wśród nich jedna trzecia respondentów (33%) nie potrafiła odpowiedzieć, czym była

Tragedia Wołyńska (w roku 2022 odsetek ten wyniósł 42%). Podobnie jak w ubiegłym roku, względna większość respondentów uważa, że była to wojna między polskim i ukraińskim podziemiem, która doprowadziła do ofiar cywilnych wśród obu narodów – tak odpowiedziało 28% respondentów.

↓ PYTANIE:

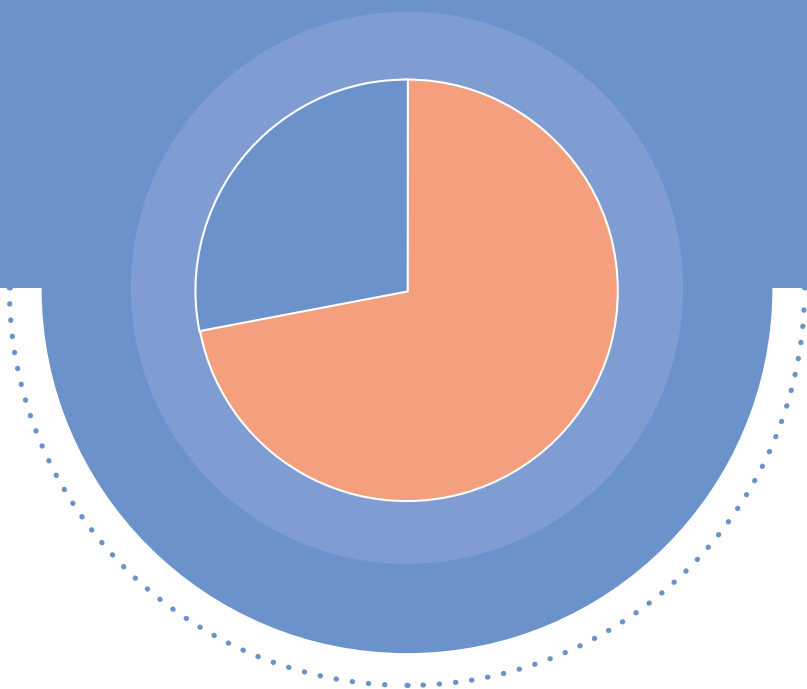
Czy słyszał Pan/słyszała Pani o wydarzeniach z czasów II wojny światowej znanych historykom jako Tragedia Wołyńska lub Rzeź Wołyńska?

Czy słyszał Pan/słyszła Pani
o wydarzeniach z czasów II wojny
światowej znanych historykom
jako Tragedia Wołyńska
lub Rzeź Wołyńska?

*Tak, znam ten temat
lub słyszałem / słyszałam
coś o nim*

72%

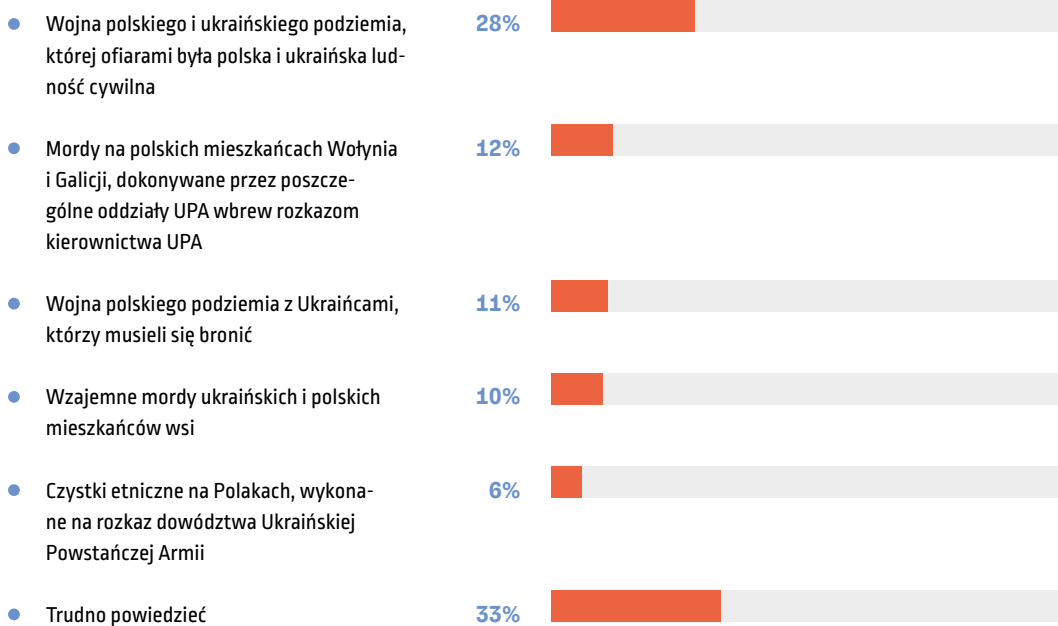

Wśród mieszkańców Galicji zauważalne są zmiany w rozumieniu Tragedii Wołyńskiej. Odsetek Galicjan, którzy uważają, że były to wzajemne mordy ukraińskich i polskich mieszkańców wsi, spadł do **6%** w 2023 r. (w porównaniu do **17%** w 2022 r.). Tragedia Wołyńska jest natomiast częściej

postrzegana w Galicji jako wojna między polskim i ukraińskim podziemiem (28% w 2023 r. w porównaniu do **21%** w 2022 r.) lub jako mordy polskich mieszkańców wsi dokonywane przez pojedyncze oddziały UPA wbrew rozkazom kierownictwa (11% w 2023 r. i **5%** w 2022 r.).

↓ PYTANIE:

Historycy mają różne zdania na temat tego, czym była Tragedia Wołyńska lub Rzeź Wołyńska. A Pana/Pani zdaniem była/były to...

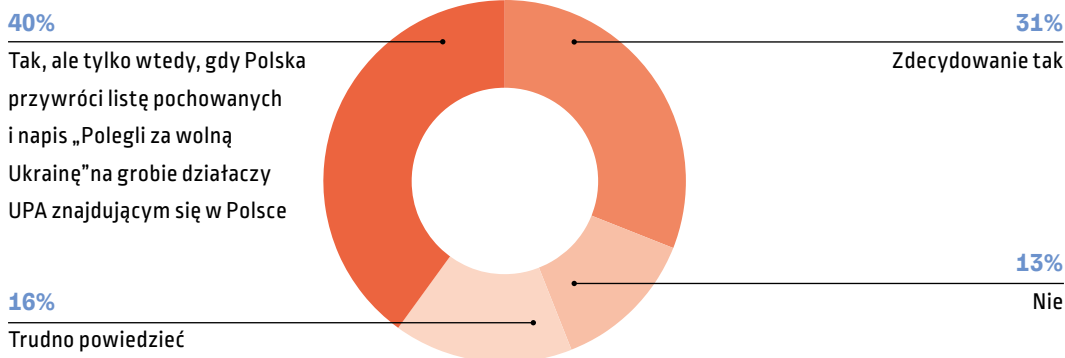

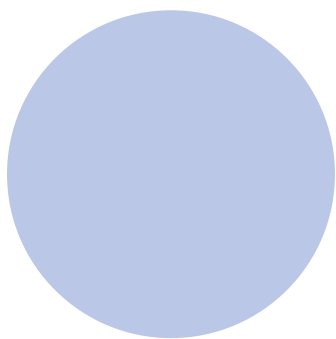
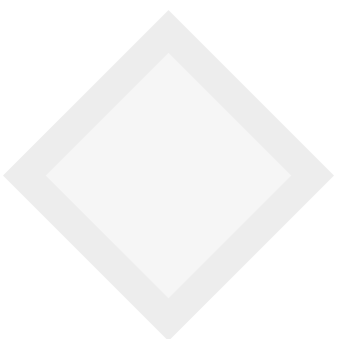
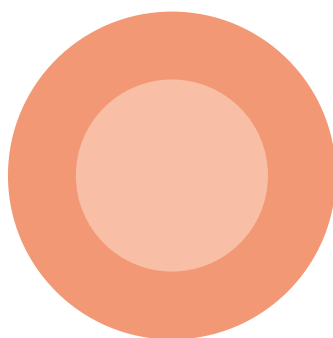
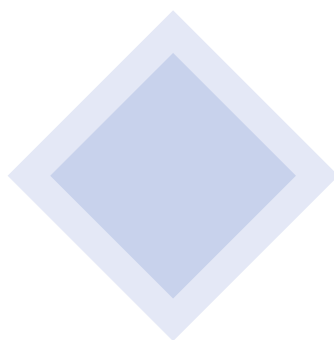
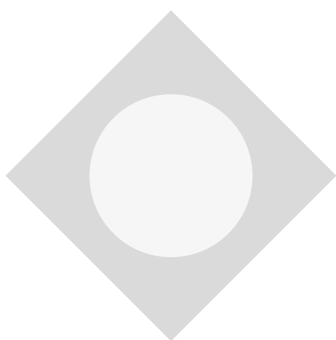
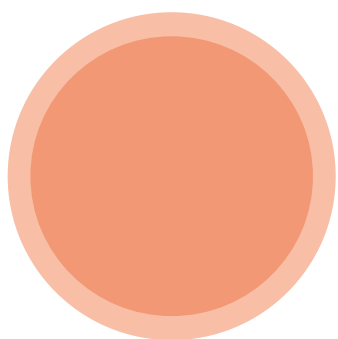
Na umożliwienie ekshumacji i ponownego pochówku szczątków Polaków zamordowanych na Wołyniu i w Galicji w latach 1943–45 zdecydowanie zgadza się **31%** Ukraińców. Kolejne **40%** respondentów jest gotowe zgodzić się na ten

krok, pod warunkiem że lista pochowanych i napis „Polegli za wolną Ukrainę” zostaną przywrócone na grobie działaczy UPA znajdującym się w Polsce. Natomiast **13%** respondentów nie zgadza się na taki krok.

↓ PYTANIE :

Polska domaga się możliwości przeprowadzenia prac ekshumacyjnych w miejscach dawnych polskich wiosek na Wołyniu i w Galicji oraz ponownego pochówku szczątków Polaków zamordowanych tam w latach 1943–45. Czy uważa Pan/Pani, że Ukraina powinna się na to zgodzić?

Oddawany w Państwa ręce raport z wynikami sondażu ukraińskiej opinii publicznej na temat stosunku do Polski i Polaków, zrealizowanego między 9 a 15 października 2023 r., to efekt już trzeciego badania, które przeprowadziła ukraińska pracownia badań społecznych Info Sapiens na zlecenie Centrum Mieroszewskiego. Część pytań, na które odpowiadali ukraińscy respondenci, znalazła się już we wspólnym sondażu zrealizowanym w sierpniu 2022 r. Zadaliśmy je raz jeszcze, rozumiejąc, że nastroje opinii publicznej bywają zmienne, szczególnie w warunkach wojny, gdy Ukraina ogromnym wysiłkiem całego narodu i za cenę/koszt dziesiątków tysięcy poległych żołnierzy broni swojej niezależności od Federacji Rosyjskiej. Do tego mieliśmy też świadomość, iż w odróżnieniu od 2022 r., który był okresem ogromnej, emocjonalnie nacechowanej polonofilii ukraińskiego społeczeństwa, w 2023 r. coraz widoczniejsze stawały się – prócz solidarności i pomocy ofierze agresji – także mniejsze czy większe nieporozumienia między Polską a Ukrainą. Ich apogeum stał się głośny „spór o zboże” między oboma państwami, czyli zablokowanie przez Polskę możliwości sprzedaży wybranych ukraińskich produktów rolnych na rynku polskim. Wszystko to skłaniało do powtórzenia części badania z 2022 r., zarazem doprecyzowania zadanych wówczas pytań i dodania nowych, odzwierciedlających kontekst jesieni 2023 r.

Centrum Mieroszewskiego Mieroszewski Centre

ul. Jasna 14/16A
00-041 Warszawa, Polska
www.mieroszewski.pl

 twitter.com/MieroszewskiPL
 [instagram.com/MieroszewskiPL](https://www.instagram.com/MieroszewskiPL)
 [facebook.com/MieroszewskiPL](https://www.facebook.com/MieroszewskiPL)
 [youtube.com/c/MieroszewskiPL](https://www.youtube.com/c/MieroszewskiPL)

Centrum Mieroszewskiego jest instytucją publiczną powołaną na mocy ustawy Sejmu RP i nadzorowaną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP. Jego głównym celem jest prowadzenie, inicjowanie i wspieranie działań mających na celu budowanie dialogu między Polakami i narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami, a także tymi Rosjanami, którzy potępiają zbrodnie reżimu Władimira Putina. Juliusz Mieroszewski to jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy politycznych XX w. Był zwolennikiem współpracy Polaków z innymi narodami zniewolonymi przez imperializm rosyjski i sowiecki.